

Vyjádření prezidenta ESČ k dnešnímu přijetí Zákona o bezpečnosti práce v souvislosti s provozem VTZ

Zpracovatel: Mgr. Radek Roušar
Platný od: 9.6. 2021

Typ dokumentu: Oficiální
Verze: 1.0

Vážené dámy, vážení pánové,

jako prezident Elektrotechnického svazu českého, z.s., a předseda Sekce pro VTZ Hospodářské komory ČR jsem uvítal dubnové projednání Zákona o bezpečnosti práce v souvislosti s provozem vyhrazených technických zařízení v třetím čtení v Poslanecké sněmovně Parlamentu ČR, stejně jako jsem ocenil, že poslanci se kladně postavili i ke všem pozměňovacím návrhům připraveným Sekcí pro vyhrazená technická zařízení HK ČR ve spolupráci se Státním úřadem bezpečnosti práce a předkladatelem, tedy Ministerstvem práce a sociálních věcí ČR.

Stejně tak bych chtěl ocenit rychlé a věcné projednání tohoto zákona ve čtyřech senátních výborech a dnešní schválení plénem Senátu ve znění přijatém Poslaneckou sněmovnou. Nyní již zbývá jen podpis prezidenta a vydání ve sbírce zákonů.

Byť to na první pohled tak nevypadá, tento zákon je důležitý v podstatě pro všechny podnikatelské subjekty, protože se jich přímo dotýká, když stanovuje provozovatelům vyhrazených technických zařízení, tedy zařízení plynových, elektrických, tlakových a zdvihačích podmínky pro provoz těchto zařízení. Současná legislativa je v mnoha případech 50 let stará a již neodpovídá současné době.

HK ČR, resp. zástupci autorizovaných společenstev sdružených v HK ČR, pracovali na vzniku zákona společně s SUIP a MPSV od samého počátku v roce 2014. Zákon tak vznikl jako kompromisní návrh vzešlý z jednání zástupců podnikatelů, státní správy a státních kontrolních orgánů. Spolupráce na přípravě nebyla vždy idylická, do přípravy zákona zasáhly i personální změny na straně MPSV, nicméně vždy se povedlo najít určitý kompromis. Já osobně bych návrh zákona zhodnotil těmito slovy: „Návrh zákona není ideální, mnoho členů Sekce pro VTZ HK ČR by si dovedlo představit další změny, nicméně vnímám navrženou a Poslaneckou sněmovnou a Senátem schválenou verzi zákona jak maximum toho, co šlo vyjednat, aby bylo možno připravit akceptovatelný kompromis.“

Zástupci HK ČR byli u přípravy zákona od samotného počátku, přesto nebyl legislativní proces jednoduchý a zástupci Komory stáli v jednu chvíli před rozhodnutím, zda přípravu zákona nadále podporovat nebo se proti zákonu postavit. Tato chvíle nastala v situaci, kdy byl zákon předložen legislativní radě vlády, která provedla v předloženém návrhu zákona řadu změn, které nebyly se zástupci HK ČR projednány. Provedené změny byly zásadního charakteru a přijetí návrhu zákona v podobě, jak byla předložena do Poslanecké sněmovny, byla z pohledu podnikatelů neakceptovatelná. V oblasti odborné způsobilosti by navržená úprava mohla znamenat akutní problém pro český průmysl, protože by dle návrhu do výrobních podniků chyběli odborně způsobilí pracovníci s elektrotechnickým vzděláním, což by mohlo vést ke kolapsu řady průmyslových podniků. Sekce VTZ tak připravila pozměňovací návrh, který více jak rok projednávala a vysvětlovala radě poslanců, kteří nakonec návrh zákona schválili ve znění včetně pozměňovacích návrhů HK ČR.

Jaké novinky právní úprava přinese podnikatelům:

- Nová zákonná úprava konečně jednoznačně vymezuje působnost SUIP (Státní úřad inspekce práce) a TIČR (Technická inspekce ČR) jakožto pověřené organizace. V současnosti je situace v mnoha ohledech nepřehledná, podnikatelé se obrátí na jednu

organizaci, ta jim vydá stanovisko, aby následně druhá organizace v rámci kontroly vyslovila stanovisko zcela opačné.

- V rámci činností na VTZ se podnikatelským subjektům vydávají oprávnění k činnosti na VTZ a fyzickým osobám, například revizním technikům, osvědčení. V současné době není možné pravost a platnost oprávnění a osvědčení zkontrolovat jinak, než dotazem na Technickou inspekci ČR. Nová právní úprava zavádí povinnost tyto údaje poskytovat online na stránkách TIČR. Díky tomu bude kontrola mnohem jednodušší.
- Nový zákon pro mnoho činností pověřené organizace (TIČR) stanovuje lhůty, ve kterých TIČR musí konat, což doposud stanovené nebylo.
- A snad největší pomoc a novinka v oblasti elektrotechniky přinese změna odborné způsobilosti v elektrotechnice. Dle současné platné vyhlášky 50/1978 Sb. mohou pracovat na elektrickém zařízení pouze osoby s elektrotechnickým vzděláním, což je obrovský problém u mezioborových profesí – výtahář musí být primárně strojního vzdělání, ale potřebuje zasahovat i do elektroinstalace, což ale nesmí, protože nemá příslušné vzdělání. Stejný nebo obdobný problém je u nábytkářů, instalatérů a řady dalších oborů. V poslední době jsme tento problém řešili i u elektromobility. Servisní technici jsou primárně automechanici, ale nově se musí zabývat i elektromotory, k čemuž ovšem nemají vzdělání. Musí se to tedy řešit většinou tak, že danou činnost musí dělat dva lidé s různou kvalifikací. Nová úprava, bude umožňovat pro stanovené činnosti osobám bez elektrotechnického vzdělání složit zkoušku dle Zákona o uznávání dalších výsledků vzdělávání a moci tak pracovat v rámci stanoveného rozsahu na elektrickém zařízení na základě profesní kvalifikace.

Zákon má za sebou projednání a schválení v Poslanecké sněmovně i Senátu Parlamentu ČR, a pokud se nestane nic nepředvídatelného, vstoupí v účinnost od 1.7.2022.

Schválením zákona v Parlamentu ovšem práce členů Sekce pro VTZ nekončí, ba naopak. Nový zákon sám o sobě nestačí a je nutno dopracovat 5 návrhů nařízení vlády, kterými se stanoví rozsah zařízení v jednotlivých oborech VTZ. Páté nařízení vlády pak bude stanovovat podrobné náležitosti odborné způsobilosti v elektrotechnice. Tato nařízení vlády jsou v podstatě důležitější než samotný zákon, který stanovuje jen obecný rámec povinností.

Více informací o nové legislativě naleznete na internetových stránkách Elektrotechnického svazu českého, z.s., autorizovaného živnostenského společenstva pro oblast elektrotechniky: <https://www.elektrosvaz.cz/pripravovana-nova-legislativa>

V Praze 9.6.2021

Mgr. Radek Roušar
Prezident Elektrotechnického svazu českého, z.s.
Předseda sekce pro Vyhrazené technické zařízení HK ČR